

ADVIES

19 september 2012

2012-085

Klacht niet nakomen afspraak pestprotocol en bekend maken van persoonlijke aspecten van leerling aan derden

Na een lange periode van pesten geeft school aan het pestprotocol niet meer te hanteren, ondanks eerdere afspraken. Ook geeft directeur school een negatief beeld van de leerling.

De Commissie stelt vast dat aan klagers verschillende keren is toegezegd dat het pestprotocol zou worden ingezet, terwijl dit niet is gebeurd. De school heeft hier in zeer onzorgvuldig gehandeld. Daarnaast is een omschrijving het beeld dat de school van de leerling heeft, gebaseerd op de ervaringen op en waarnemingen van school met de leerling. De school kan en mag een eigen mening over een kind hebben. De school mag dergelijke persoonlijke zaken echter niet zonder toestemming van de ouders ter kennis van derden brengen.

De Commissie verklaart de klacht onder a) gegrond en de klacht onder b) deels gegrond.

1. Verloop van de klachtenprocedure

- 1.1. Klagers hebben bij brief met bijlagen van 11 juni 2012 hun klacht voorgelegd aan de Landelijke Klachtencommissie Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en BVE (verder te noemen: de Commissie).
- 1.2. De Commissie heeft aangeklaagde gevraagd te reageren op het gestelde in de klachtbrief.
- 1.3. Aangeklaagde heeft bij brief van 5 juli 2012 van de heer N., directeur-bestuurder van de P. te R., aangegeven dat het bestuur is aangesloten bij de Commissie en de modelklachtenregeling van de Besturenraad hanteert. Aangeklaagde heeft in deze brief en ook middels de brief van 29 juni 2012 van de heer H., directeur van de school, een inhoudelijke reactie op de klacht gegeven.
- 1.4. Op 19 september 2012 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Z., alwaar zijn verschenen:
  - klagers, in persoon
  - aangeklaagde, vertegenwoordigd door voornoemde heren N. en H.
- 1.5. De klacht betreft
  - a) De wijze waarop de school het pestprobleem ten aanzien van de zoon van klagers, T., heeft aangepakt, namelijk door na een zeer lange periode van pesten aan te geven dat het pestprotocol van de school zou worden ingezet, terwijl dit, ondanks gemaakte afspraken daarover, niet daadwerkelijk is ingezet.
  - b) Het feit dat de heer H. een negatief beeld van T. -als sociaal onhandig, kwetsbaar en onzeker-schetst en daar, ondanks vastleggingen die dat beeld tegenspreken, tot op heden in volhardt.

2. Overwegingen van de Commissie

De Commissie overweegt op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen als volgt.

Ten aanzien van de feiten

De zoon van klagers, T., is leerling van de school te R.. Hij zit dit schooljaar in groep 6. Tot en met groep 3 was T. leerling van een andere school te R.. In verband met pesten door klasgenoten is T. daar getest. Uit de test kwam naar voren dat hij zou moeten leren beter voor zichzelf op te komen en dat het daarom goed zou zijn als hij een sociale vaardigheidstraining (sova) zou volgen. Klagers hebben toen besloten hun zoon een frisse start op een nieuwe school te laten maken. Zij hebben de directeur van de school bij de overschrijving naar de school op de hoogte gebracht van de situatie.

Op de school heeft T. meteen in groep 4 een sovatraining gevolgd. In de loop van groep 4 begon een klasgenoot, J., T. op school en ook daarbuiten, bijvoorbeeld bij het voetbal, te pesten. Klagers spraken daarover regelmatig met de leerkrachten, de ouders van J. en de heer H., directeur. De leerkracht heeft over het pesten gesproken met de groep en er aandacht aan besteed in een les sociale vaardigheid. In groep 5 was de situatie dusdanig dat de leerkrachten klagers in een gesprek op 22 november 2011 toezegden het pestprotocol in werking te stellen. Maar al snel daarna (in een e-mailbericht van 1 december 2011 van mevrouw K., de leerkracht, werd klagers gemeld dat in overleg met de directeur van dit voornemen wordt afgezien: "Als T. niet aangeeft wanneer er iets gebeurt, schiet dit niet op"....." Omdat T. niet in het schrift durft te schrijven is afgesproken dat hij zijn verhaal mag vertellen aan juf L., de lio-stagiair, of aan juf K."

In het consult dat klagers bij een revalidatiecentrum hebben in verband met fysieke klachten van T. wordt gesproken over een mogelijk verband met pesten en wordt aangedrongen op aanpak van dit pestprobleem. Klager zegt daarop tegen de heer H. dat, als (later) mocht blijken dat de fysieke klachten van T. in verband staan met het pesten, hij de school verantwoordelijk houdt. Klager heeft tijdens de mondelinge behandeling verklaard spijt te hebben dat hij dit zo gezegd heeft. Hij heeft de indruk dat de school er sindsdien op gebrand is aan te tonen dat dit verband niet bestaat. Klager denkt ook dat dit de reden is van het negatieve beeld dat de school sindsdien van T. schetst.

Klagers protesteren via e-mail bij de leerkrachten en de directeur tegen het niet inzetten van het pestprotocol onder vermelding van hun bevindingen bij het revalidatiecentrum. Zij benadrukken nog eens dat zij wél openstaan voor een gesprek en ook hoezeer zij het betreuren dat de ouders van J. niet (meer) bereid zijn om over het pesten te praten.

Als zich op 12 december 2011 in bijzijn van de heer H. weer een situatie van fysiek pesten voordoet en de heer H. daarin toch geen aanleiding vindt, volgens klagers, adequate maatregelen te nemen, wenden klagers zich tot de externe vertrouwenspersoon van de landelijke organisatie protestants christelijk SBD Centraal Nederland.

Op 14 december 2011 wordt de heer N., directeur bestuurder, op de hoogte gesteld van de problematiek.

Op 14 januari 2012 vindt een gesprek plaats tussen klagers, de heer H., mevrouw K., mevrouw Smelt. en de heer Raap.. In dit overleg wordt vastgesteld -blijkens het daarvan opgestelde verslag- "dat J. de pester is, dat T. wel eens onhandig gedrag vertoont, maar dat dit geen excuus kan en mag zijn om te pesten, dat T. en zijn ouders grote nadelen ondervinden van deze peestsituatie.... Het is niet voorgekomen dat T. J. pest of begint met fysiek of verbaal geweld.... Gezien de vaststelling dat er sprake is van systematisch pestgedrag is het pestprotocol van de school van toepassing verklaard.....Tot nu toe is de school zeer betrokken en actief geweest om het pesten/de agressie te stoppen. Zij heeft dit echter niet gedaan vanuit het perspectief dat J. pest en T. gepest wordt....Het is noodzakelijk dat de ouders van J. op de hoogte zijn van het toepassen van het pestprotocol...."

De heer H. zendt dit gespreksverslag met het door klagers opgestelde feitenrelaas ten aanzien van het pesten via e-mail aan de ouders van J. met het verzoek een afspraak te maken voor een gesprek. Zoals door de heer N., directeur bestuurder, in de stukken is toegegeven heeft deze wijze van communiceren het proces geen goed gedaan. De ouders van J. protesteren tegen de gang van zaken en wenden zich tot de heer N.. De heer N. erkent tegenover de ouders van J. dat de procedure niet de schoonheidsprijs verdient, maar dat de geschetste problematiek wel om actie vraagt.

De heer N. heeft later in een evaluatiegesprek met de heer R. aangegeven dat, naar zijn mening, de heer Raap zich in het gesprek op 14 januari 2012 te veel aan de zijde van klagers heeft opgesteld en onvoldoende de van een externe vertrouwenspersoon te verwachten informele bemiddelende rol heeft gespeeld en ook heeft nagelaten de directeur te adviseren hoe te handelen om te voorkomen dat wederzijds stellingen betrokken zouden worden, waardoor een gesprek later niet meer mogelijk was.

Overigens is volgens het bestuur het huidige pestprotocol, omdat het stigmatiseert en niet de dialoog centraal stelt, niet meer van deze tijd. Daarom is besloten nieuw beleid te maken dat zal aansluiten bij de adviezen van de Onderwijsraad en in het najaar van 2012 in het directie-overleg zal worden besproken en aan de GMR voorgelegd.

De heer Raap meldt klagers, na overleg met de heer N., op 23 februari 2012 via e-mail dat "de school stelling heeft genomen in de peestsituatie, dat het pestprotocol is ingezet....dit tot grote beroering bij de ouders van J. heeft geleid.... zij voelen zich overvallen en tekort gedaan door de boodschap zoals die verwoord is in het gespreksverslag van 14 januari 2012...." De heer Raap adviseert klagers de heer N. te informeren over de uitkomsten van het onderzoek bij het revalidatiecentrum en ook om confrontaties uit de weg te gaan.

De heer H., directeur, verklaart in zijn brief van 29 juni 2012 dat "hij zich goed kan voorstellen dat bij klagers in het gesprek van 14 januari 2012 de verwachting is gewekt dat het pestprotocol zou worden ingezet. Bij nader inzien hebben we, zegt hij, toch besloten om meer naar de geest van het pestprotocol dan naar de letter ervan te handelen. Hierover had ik de klagers, ouders van T. beter moeten informeren...."

In een gesprek op 4 april 2012 met de heer H. wordt klagers een plan van aanpak voor groep 5 voorgelegd met het verzoek dit na lezing voor akkoord te tekenen. Klagers kunnen zich niet vinden in het daarin geschetste beeld van zowel J. als T.. Klagers vragen de heer H. voorbeelden te noemen waaruit blijkt dat, zoals in dit plan van aanpak wordt gesteld, "het sociaal onhandige gedrag van T. ongewenste reacties van andere leerlingen tot gevolg heeft". Klagers zijn van mening dat het tegenover derden noemen van persoonlijke aspecten van een leerling (die zelfs niet door een

deskundige zijn gestaafd) een schending is van het recht op privacy. Zij zijn het er dan ook niet mee eens dat dit plan van aanpak met daarin opgenomen deze beschrijving van T. ter kennis van de ouders van J. wordt, en volgens klagers ook is, gebracht.

Volgens de heer H. zijn na een gesprek met de klagers de woorden “sociaal onhandig gedrag” verder gespecificeerd en omschreven als “onzeker en kwetsbaar gedrag dat door kinderen verkeerd kan worden geïnterpreteerd” en is deze aangepaste versie van het plan van aanpak aan de ouders van J. voorgelegd.

In april 2012 begrijpen klagers uit achtereenvolgende mededelingen van de heer Raap, H. en N. dat het pestprotocol onder druk van de ouders van J. toch niet wordt ingezet.

Beoordeling

Ten aanzien van de klacht onder a) betreffende de wijze waarop de school het pestprobleem ten aanzien van de zoon van klagers, T., heeft aangepakt, namelijk door na een zeer lange periode van pesten aan te geven dat het pestprotocol van de school zou worden ingezet, terwijl dit, ondanks gemaakte afspraken daarover, niet daadwerkelijk is ingezet.

De Commissie stelt vast dat aan klagers verschillende keren is toegezegd dat het pestprotocol zou worden ingezet, terwijl dit in feite niet is gebeurd.

De Commissie kan wel begrip opbrengen voor de motivatie die de school in de stukken en ter zitting daarvoor heeft aangevoerd -zoals pedagogisch partnerschap van ouders en school in de opvoeding van leerlingen; T., maar ook J.; het ongewenste alternatief in de aanpak van het probleem, te weten J. van school sturen; dat de leerkrachten in november 2011 voor hun beurt gesproken hebben. Anderzijds is de Commissie van oordeel dat de school zeer onzorgvuldig gehandeld heeft door zonder daarover enige nadere toelichting aan klagers te geven geen uitvoering te geven aan de afspraken, zoals bijvoorbeeld vastgelegd in het gespreksverslag van 14 januari 2012 tussen klagers en de heer H. in aanwezigheid van de heer Raap. De school heeft er tegenover de Commissie geen blijk van gegeven afstand te nemen van dat gespreksverslag.

Als er al later (bijvoorbeeld door de wijze waarop de ouders van J. benaderd zijn en hun houding als gevolg daarvan) goede redenen waren om het pestprotocol ondanks de gemaakte afspraak toch niet in te zetten, dat had de school dit aan klagers duidelijk en gemotiveerd moeten laten weten.

De Commissie acht de klacht onder a) daarom gegrond.

Ten aanzien van de klacht onder b) betreffende het feit dat de heer H. een negatief beeld van T. -als sociaal onhandig, kwetsbaar en onzeker- schetst en daar, ondanks vastleggingen die dat beeld tegenspreken, tot op heden in volhardt.

In het plan van aanpak dat klagers op 4 april 2012 bij hen thuis is voorgelegd wordt T. omschreven als een jongen die “soms sociaal gedrag laat zien, wat een ongewenste reactie van andere leerlingen tot gevolg heeft”. Klagers voelen zich gekwetst door deze omschrijving en menen dat die ook niet overeenkomt met de rapportage die zij van school over T. hebben ontvangen, bijvoorbeeld in rapporten en rapportbesprekingen. Zij wensen dat de school deze omschrijving corrigeert.

Volgens de school is de omschrijving van T. in het plan van aanpak naar aanleiding van dit protest van klagers, voordat het ter kennis van de ouders van J. werd gebracht, gewijzigd in "T. vertoont onzeker en kwetsbaar gedrag, dat door kinderen verkeerd kan worden geïnterpreteerd". Het is de Commissie, ook ter zitting, niet duidelijk geworden welke tekst aan de ouders van J. bekend is gemaakt en op welk moment dat is gebeurd.

De omschrijving, in welke vorm dan ook, is het beeld dat de school van de leerling heeft, gebaseerd op de ervaringen op en waarnemingen van school met de leerling. De school kan en mag een eigen mening over een kind hebben. Ouders kunnen daar anders over denken. De school hoeft het door haar geschetste beeld van T. naar het oordeel van de Commissie dan ook niet te corrigeren. Daar komt bij dat het door de school geschetste beeld van T. ook wel enigszins terugkomt in verschillende stukken (bijvoorbeeld verslagen van gesprekken met de ouders) en niet onaannemelijk is dat T. door het langdurig pesten onzeker en sociaal kwetsbaar is geworden.

De school mag zulke persoonlijke zaken echter niet zonder toestemming van de ouders ter kennis van derden brengen. De school heeft dit ter zitting erkend en toegegeven dat in dit geval niet juist is gehandeld. De Commissie gaat er dan ook vanuit dat dit in de toekomst niet weer zal gebeuren.

Tot slot acht de Commissie het niet zorgvuldig dat de school de door de ouders betwiste omschrijving van T. pas in het verweerschrift van 29 juni 2012 heeft geconcretiseerd en voorbeelden heeft genoemd, terwijl de ouders al vanaf de mail van 17 april 2012 vroegen om voorbeelden.

De commissie acht de klacht onder b) gegrond, in die zin dat de school het door hen geschetste beeld van T. niet zonder toestemming van klagers ter kennis van derden had mogen brengen. Voorts had de school, toen de ouders daarom verzochten, voorbeelden moeten noemen van het door de school omschreven gedrag van T..

3. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht onder a) gegrond en de klacht onder b) deels gegrond.

4. Advies aan het bevoegd gezag

Het is de Commissie duidelijk geworden dat klagers zich erg gekwetst voelen. De Commissie, als hiervoor omschreven, heeft gebreken in het handelen van de school geconstateerd en de klachten deels gegrond verklaard. Daarom adviseert de Commissie het bestuur, dat bij monde van de heer N. ter zitting heeft benadrukt zeer te hechten aan een goede vertrouwensbasis voor gedeeld pedagogisch partnerschap, als blijk van deze wens voor een goede samenwerking, om onder leiding van een onafhankelijke derde een gesprek met klagers te arrangeren om het vertrouwen te herstellen en te bewerkstelligen dat T. zich veilig voelt op de school.

Aldus gegeven op 3 oktober 2012 door mr. F.J. Agema, voorzitter, drs. G. Moes-ten Brug en mr. W.R. van der Velde, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Mulder-Das, secretaris.

